

4. Гріфін Р. Основи менеджменту : підручник / Р. Гріфін, В. Яцура. – Львів : Вид-во "БаК", 2001. – 624 с.

5. Кириченко О. Банківський менеджмент : навч. посібн. [для студ. ВНЗ] / О. Кириченко, І. Гіленко, А. Ятченко. – К. : Вид-во "Основи", 1999. – 671 с.

6. Кредитний ризик комерційного банку : навч. посібн. / В.В. Вітлінський, О.В. Пернарівський, Я.С. Наконечний, Г.І. Великоіваненко / за ред. В.В. Вітлінського. – К. : Тов. "Знання", КОО, 2000. – 251 с.

Чернычко Т.В., Химишинец О.В. Значение менеджмента в деятельности коммерческого банка

Исследованы особенности менеджмента банковского учреждения в условиях современного мирового экономического кризиса, роль и значимость каждой из функций менеджмента, которые в своей деятельности используют коммерческие банки, и их влияние на эффективность деятельности. Установлено, что поскольку банковская деятельность тесно связана с состоянием финансовых рынков, а основной их характеристикой является изменчивость, то результат управления банком существенно определяется умением предусматривать эти изменения и соответственно реагировать и координировать деятельность.

Ключевые слова: менеджмент, коммерческий банк, банковский менеджмент, экономический кризис.

Chernichko T.V., Khimishinets A.V. The present role of management in commercial bank

This article is dealing with the role of Bank Management in contemporary economical world crisis, the role and importance of each management function used by commercial banks, and the influence of these functions on the effectiveness of their business activities. It is set that as bank activity is closely related to the state of financial markets, and their basic description is changeability, then the result of management a bank is substantially determined ability to foresee these changes and accordingly to react and co-ordinate activity.

Keywords: management, commercial bank, bank management, economical crisis.

УДК 331.56.57(477)

Доц. Н.М. Заярна, канд. екон. наук;
студ. А.Р. Севрюкова – Львівська КА

ВПЛИВ БЕЗРОБІТТЯ НА СУСПІЛЬСТВО ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ

Досліджено проблеми безробіття в Україні. Акцентовано увагу на наслідках безробіття, проаналізовано негативний і позитивний його вплив на економіку країни. Запропоновано найоптимальніші заходи вирішення цієї проблеми.

Ключові слова: безробіття, незайнятість, причини і наслідки безробіття, тіньова економіка, державна політика.

Актуальність теми. Безробіття – одна з основних соціально-економічних проблем сучасного етапу розвитку економіки. Глобальна світова фінансово-економічна криза посилила негативні процеси та явища у сфері зайнятості. Україна – одна з країн, які найбільше постраждали від впливу цього процесу. У таких умовах, посилені значним рівнем безробіття, збільшується кількість проблем, які призводять до скорочення рівня купівельної спроможності населення, зменшення кількості платників податків і, як наслідок, – до зростання ризику соціального напруження. Треба зазначити, що такі закономірності поширюватимуться на всі сфери суспільного і державного життя. Ця тема залишатиметься актуальною і не може бути вирішена оста-

точно, оскільки природний рівень безробіття є неминучим. Оптимальний шлях вирішення окресленої проблеми, на думку науковців і економістів, полягає у пошуках зниження рівня безробіття до мінімуму, сприятливого для нормального і безперебійного функціонування економіки.

Аналіз досліджень і публікацій. Значний внесок в аналіз причин і розроблення шляхів вирішення проблеми безробіття зробили такі вітчизняні вчені: О.А. Бугуцький, О.Г. Булаво, М.Х. Вдовиченко, П.І. Гайдуцький, О.І. Здоровцов, І.Г. Кириленко, Е.М. Лібанова, М.К. Горлатий, І.В. Прокопа, С.М. Рижук, П.Т. Саблук, В.М. Скупий, Л.О. Шепотько, К.І. Якуба та інші. Вони не лише теоретично обґрунтували фактори зниження безробіття, але й дали конкретні практичні пропозиції, що були використані для розроблення цілої низки нових законів та указів, що прямо або опосередковано впливають на соціально-економічні умови життя працівників.

Виклад основного матеріалу. Безробіття вважають важливим стимулятором активності працюючого населення, але у реальному економічному житті – це велике суспільне лихо. Воно призводить до найтяжчих негативних соціально-економічних наслідків (рис. 1).

Рис. 1. Негативні наслідки безробіття

Причин незайнятості може бути безліч. Так, у 2009 р., за даними Державного комітету статистики України, вони були такі (рис. 2):

- звільнені з економічних причин (45,5 %);
- звільнені за власним бажанням (27,0 %);
- непрацевлаштовані після закінчення загальноосвітніх та вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації (14,1 %);
- звільнені у зв'язку з закінченням терміну контракту (9,0 %);
- безробітні з інших причин (2,9 %);
- демобілізовані з військової строкової служби (0,8 %);
- звільнені за станом здоров'я, або через оформлення пенсії за віком, інвалідністю (0,7 %).

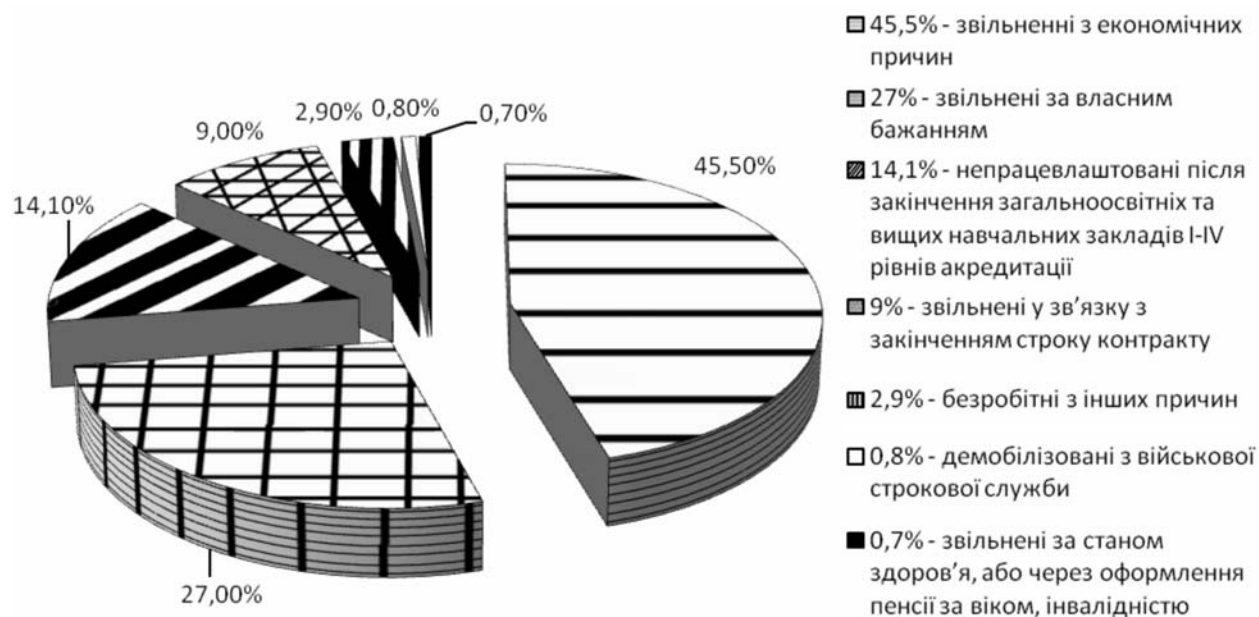

Рис. 2. Безробітне населення за причинами незайнятості у 2009 р., %

Наприкінці 2009 р. рівень безробіття в Україні був одним з найнижчих в Європі, а, за даними Держкомстату, загалом по Україні станом на 1 березня 2010 р. цей рівень становив 1,9 % від кількості населення працездатного віку [5]. Проте ці дані враховують лише офіційно зареєстрованих безробітних і з огляду на це – не завжди відповідають дійсності, через що реальний його рівень у країні може бути набагато вищим, адже українці не поспішають ставати на облік у місцеві центри зайнятості, звітність яких є основою для розрахунку офіційних показників безробіття. Не беруть до уваги громадян, які перебувають у неоплачуваних відпусках, а за останніми підрахунками таких у країні понад 3 млн. Ці люди фактично є безробітними, проте офіційна статистика їх не враховує. Це дає підстави стверджувати, що фактичне безробіття перевищує 10 %. Якщо людина звільняється за згодою сторін, то, відповідно до нового законодавства, вона може стати на облік у центр зайнятості тільки на 91-й день з дня звільнення. Підхід Міжнародної організації праці, який застосовується у всьому світі, полягає у тому, що з усієї кількості працездатних віднімають працівників і деякі категорії населення, які працюють за наймом на сімейних підприємствах, тимчасово відсутніх на роботі, а всіх інших вважають безробітними. Отже, точна кількість незайнятих в Україні залишається невідомою через недосконалість системи їх підрахунку.

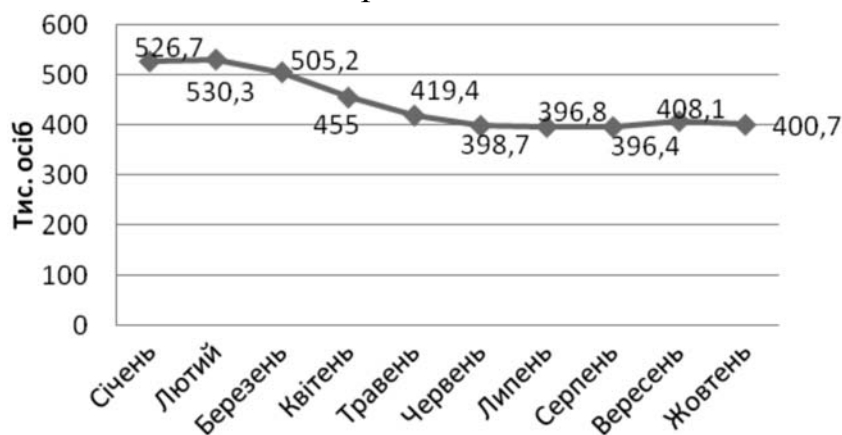

Рис. 3. Кількість зареєстрованих безробітних у 2010 р. (тис. осіб)

У 2010 р. спостережено значне зниження рівня безробітних з січня по червень. Детальніше показано цю ситуацію на рис. 3.

Таким чином, у вересні, вперше з початку року, в Україні зріс рівень безробіття. Кількість осіб, які стали на облік у службі зайнятості, збільшилася на 11,7 тис. осіб і становить близько 408,1 тис. осіб [4].

Високий рівень безробіття призводить до соціальної напруги і погіршення рівня життя людей, заподіює економічні, демографічні та соціальні втрати для суспільства. Але загалом його вплив на економічне та соціальне життя суперечливий: крім негативних і важких наслідків, потрібно зазначити і низку позитивних моментів, які слугують умовою зростання виробництва, появи нових підприємств, підвищення дисципліни та ефективності праці зайнятих (рис. 4).

Рис. 4. Позитивні наслідки безробіття

Отже, для вирішення проблеми безробіття і підсилення впливу цих наслідків потрібно розробити та ухвалити антикризову програму заходів подолання негативних явищ в економіці; стимулювати розвиток малого та середнього бізнесу, шляхом зменшення податкового тиску, полегшення порядку реєстрації підприємств.

Існує потреба у дослідженні ринку праці щодо актуальності різних спеціальностей та здійсненні перекваліфікації працівників відповідно до неї, застосуванні нових методів подолання безробіття, покращенні стану виробництва. Важливими заходами є активна державна політика зі сприяння зайнятості – працевлаштування незайнятих на вільні та новостворені робочі місця, професійне навчання та перенавчання, організація громадських, сезонних робіт, надання дотацій роботодавцям.

Потрібно також спрямувати грошово-кредитну політику на підтримку реального сектора економіки, сконцентрувати фінансові ресурси на сприянні діяльності перспективних підприємств, здатних забезпечити гідну працю робітникам. З метою створення сучасних робочих місць потрібно збільшити бюджетні витрати на підтримку інноваційно-інвестиційної діяльності та поступово послабити податковий тиск на бізнес, щоб створити привабливі умови для започаткування і здійснення підприємницької діяльності.

Висновок. На підставі нашого дослідження, можна зробити такі узагальнення: негативних наслідків безробіття значно більше, ніж позитивних, і вони масштабніші та всеохопні, становлять загрозу національному розвитку і національній безпеці країни, оскільки можуть бути головною причиною соціально-економічної дестабілізації. Потрібно зменшити їх вплив за допомогою впровадження державою запропонованих заходів, що дасть змогу знизити рівень безробіття і зняти соціальну напругу. Це, своєю чергою, приведе до підвищення рівня зайнятості, збільшення особистих доходів населення, шляхом створення нових високооплачуваних робочих місць, покращення рівня виробництва, і як результат – підвищення розвитку національної економіки.

Література

1. **Баланда А.** Соціально-економічні ризики та наслідки безробіття в Україні / А. Баланда // Міжнародний науково-практичний журнал. – 2007. – № 4. – С. 75-78.
2. **Маршавін Ю.** Сучасні проблеми ринку праці України / Ю. Маршавін // Праця і зарплата. – 2006. – № 14 (690). – С. 6-7.
3. **Фатєєнко Н.В.** Соціально-економічні наслідки безробіття / Н.В. Фатєєнко. – 2007. – № 7-8 (71-75). – С. 114-118.
4. **Сайт державної служби зайнятості.** [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.dcz.gov.ua>.
5. **Сайт Державного комітету статистики України.** [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Заярная Н.Н., Севрюкова А.Р. Влияние безработицы на общество и социально-экономические последствия

Исследованы проблемы безработицы в Украине. Акцентируется внимание на последствиях безработицы, проанализированы отрицательное и положительное его влияние на экономику страны. Предложены оптимальные меры решения этой проблемы.

Ключевые слова: безработица, незанятость, причины и последствия безработицы, теневая экономика, государственная политика.

Zayarna N.M, Sevryukova A.R. The influence of unemployment on society and socio-economic consequences

The problems of unemployment in Ukraine. The attention to the consequences of unemployment, negative and positive analysis of its impact on the economy. An optimal measures to this problem.

Keywords: unemployment, causes and consequences of unemployment, the shadow economy, public policy.

УДК 331.101.3:005

**Проф. О.Є. Кузьмін, д-р екон. наук;
магістрант А.В. Колодійчук – НУ "Львівська політехніка"**

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЙНИХ ОСНОВ В УПРАВЛІННІ ПЕРСОНАЛОМ

Визначено основні принципи управління мотивуванням персоналу, які необхідно використовувати під час впровадження нових або коригування існуючих механізмів стимулювання; здійснено класифікацію методів управління мотивуванням персоналу підприємства.

Ключові слова: персонал, підприємство, принципи мотивування персоналу, ефективне управління персоналом, методи управління мотивуванням персоналу підприємств.

Проблеми мотивування за умов, що склалися в Україні, набули важливого значення. Найважливішими питаннями є формування сучасного трудо-